

TÀI LIỆU HỌC TẬP MÔN GD CD 11

Áp dụng từ Tuần 6 đến hết Tuần 8 (11/10/2021 đến 30/10/2021)

- Đây là nội dung cơ bản được khái quát từ SGK GD CD 11, để học sinh dễ dàng tiếp cận và nắm được kiến thức thông qua việc tự nghiên cứu sách giáo khoa và bài giảng trực tuyến của giáo viên.
- Trong thời gian học trực tuyến, yêu cầu học sinh **chép lại nội dung này vào tập** để thuận tiện theo dõi, ôn tập, đảm bảo hiệu quả học tập tốt nhất.

BÀI 3 - QUY LUẬT GIÁ TRỊ TRONG SẢN XUẤT VÀ LƯU THÔNG HÀNG HÓA

1. NỘI DUNG của quy luật giá trị

❖ **Nội dung:** Sản xuất và lưu thông hàng hóa phải dựa trên cơ sở thời gian lao động xã hội cần thiết để sản xuất ra hàng hóa đó.

❖ **Biểu hiện của nội dung quy luật giá trị**

• **Trong sản xuất:** quy luật giá trị yêu cầu người sản xuất phải đảm bảo thời gian lao động cá biệt phù hợp với thời gian lao động xã hội cần thiết.

Trong đó:

- Thời gian lao động cá biệt là thời gian lao động hao phí để sản xuất ra hàng hóa của từng người.
- Thời gian lao động xã hội cần thiết để sản xuất ra hàng hóa là thời gian cần thiết cho bất cứ lao động nào tiến hành với một trình độ thành thạo trung bình và một cường độ trung bình, trong những điều kiện trung bình so với hoàn cảnh xã hội nhất định.

❖ **Trong lưu thông:** việc trao đổi hàng hóa phải dựa trên thời gian lao động xã hội cần thiết theo quy tắc ngang giá.

Chú ý: Do ảnh hưởng của cạnh tranh, cung cầu, giá cả có thể cao hoặc thấp hơn giá trị, nhưng bao giờ giá cả hàng hóa cũng vận động xoay quanh trục giá trị hàng hóa hay xoay quanh trục thời gian lao động xã hội cần thiết.

2. TÁC ĐỘNG của quy luật giá trị

❖ **Tác động 1:** Điều tiết sản xuất và lưu thông hàng hóa thông qua giá cả trên thị trường

- Phân phối các yếu tố sản xuất và sức lao động từ ngành này sang ngành khác.
- Phân phối lại nguồn hàng từ nơi này sang nơi khác, mặt hàng này sang mặt hàng khác theo hướng từ nơi lãi ít hoặc không lãi sang nơi có lãi nhiều thông qua sự biến động giá cả.

❖ **Tác động 2:** Kích thích lực lượng sản xuất phát triển và năng suất lao động tăng lên

- Hàng hóa được sản xuất có giá trị cá biệt khác nhau, nhưng lại được mua bán theo giá trị xã hội của hàng hóa (TGLĐXHCT).

- Người sản xuất, kinh doanh muốn thu nhiều lợi nhuận phải cải tiến kỹ thuật, nâng cao tay nghề, hợp lý hóa sản xuất, tiết kiệm, để giá trị cá biệt của hàng hóa thấp hơn giá trị xã hội.

→ Kết quả, làm cho kỹ thuật, lực lượng sản xuất, năng suất lao động tăng lên.

Tác động 3: Phân hóa giàu – nghèo giữa những người sản xuất hàng hóa

Thông qua sự chọn lọc tự nhiên, sự tác động của quy luật giá trị có tính hai mặt:

- Mặt tích cực: thúc đẩy sản xuất và lưu thông hàng hóa phát triển từ thấp đến cao.
- Mặt hạn chế: gây thua lỗ, dẫn đến sự phân hóa giàu – nghèo.

BÀI 4 – CẠNH TRANH TRONG SẢN XUẤT VÀ LƯU THÔNG HÀNG HÓA

1. Khái niệm

- Cạnh tranh là sự **ganh đua**, đấu tranh giữa các **chủ thể kinh tế** trong sản xuất, kinh doanh hàng hóa nhằm giành những **điều kiện thuận lợi** để thu được nhiều lợi nhuận.
- Nội dung **cốt lõi** của cạnh tranh thể hiện ở **3 khía cạnh**: tính chất cạnh tranh; các chủ thể kinh tế tham gia cạnh tranh; mục đích của cạnh tranh.

2. Nguyên nhân cạnh tranh

- Do sự tồn tại của nhiều chủ sở hữu với tư cách là những đơn vị kinh tế độc lập, tự do sản xuất, kinh doanh.
- Các chủ sở hữu có điều kiện sản xuất và lợi ích khác nhau.

3. Mục đích của cạnh tranh: nhằm giành lợi nhuận về phía mình nhiều hơn người khác.

Biểu hiện:

- Giành nguyên liệu.
- Giành ưu thế khoa học công nghệ;
- Giành thị trường, nơi đầu tư, hợp đồng, đơn đặt hàng;
- Giành ưu thế về chất lượng, giá cả...

4. Tính hai mặt của cạnh tranh

- **Mặt tích cực**: đóng vai trò là **động lực kinh tế** của sản xuất và lưu thông hàng hóa vì:
 - + Kích thích lực lượng sản xuất, khoa học – kỹ thuật phát triển → năng suất tăng.
 - + Khai thác tối đa mọi nguồn lực của đất nước.
 - + Thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, nâng cao năng lực cạnh tranh, chủ động hội nhập.

Chú ý: Cạnh tranh hợp pháp + mặt tích cực = cạnh tranh lành mạnh.

Mặt hạn chế

- + Chạy theo lợi nhuận thiếu ý thức → khai thác quá mức tài nguyên → môi sinh suy thoái, mất cân bằng.
- + Sử dụng thủ đoạn phi pháp, bắt lương.
- + Đầu cơ tích trữ gây rối loạn thị trường.

Chú ý: Cạnh tranh phi pháp + mặt hạn chế = cạnh tranh không lành mạnh.

Trong đó, mặt tích cực là cơ bản, mang tính trội, mặt hạn chế sẽ được Nhà nước điều tiết thông qua giáo dục, pháp luật và các chính sách phù hợp.